

CURIERUL CRESTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ-GHERLA. CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 200 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială

Partea oficială.

Pastorală de Nașterea Domnului 1933.

IULIU

*din îndurarea lui Dumnezeu și grația Sfântului Scaun Apostolic
al Romei*

*Episcop român unit de Cluj-Gherla, doctor în sf. Teologie și
Filozofie scl.*

**Veneratului Cler și iubitului popor dreptcredincios,
Dar și Binecuvântare dela Dumnezeu Tatăl Nostru și dela Isus Hristos.**

Venerați Frați și Prea Iubiți Fii!

Arătarea sfântă din Viilaimul Iudeii îmbracă sufletele credincioase în lumina fericirii dumnezeiești. Nașterea Domnului aruncă peste nouăsprezece veacuri lumina vieții noi, pogorită din Ceriu pe pământ. Viața păcii lui Dumnezeu. Viața nouă a sufletului împăcat cu Dumnezeu. Pe cuprinsul lumii în regi sufletele, pentru a căror mântuire s'a născut Unul născut Fiu al lui Dumnezeu, sunt stăpânite de fiorul tainic al ceasului sfânt. Glasul ceresc al ingerului strebate și azi, dela un colț la altul al lumii: „Nu vă temeți, iată vă vestesc bucurie mare, care va fi pentru tot norodul, căci astăzi s'a născut vouă mântuitor, Hristos Domnul, în cetatea lui David.”

Poporul ce zăcea întru întunec și întru umbra morții a văzut lumină mare. Ca o cerească binecuvântare, întru iertare, s'a revărsat asupra neamului omenesc dragostea lui Dumnezeu prin nașterea după trup a Fiului său iubit, trimis în lume, nu ca să judece lumea, ci ca să se mântuiască lumea prin El. Nu vă temeți căci astăzi s'a născut vouă Mântuitor.

Indemnați de acest glas de îmbărbătare, cuprinși de bucurie mare, hărăzită nouă tuturor, să ne înălțăm sufletele cu încredere, și urmând calea fericțiilor păstori, cari au fost învredniciți a asculta, cei dintâi, vestea minunată a bucuriei mari, care era pentru tot norodul, „să trecem până la Viilaim și să vedem acest cuvânt ce s'a făcut, pe care Domnul ni-l'a arătat nouă.” Cu suflet smerit și cu inimă curată să ne apropiem de Domnul. Să nu-l căutăm întru mărirea peritoare a veacului rău și păcătos, ci să-l căutăm întru semnul dat păstorilor. „Acesta este vouă semn: veți afla un prunc înfășat în scutece și așezat în iesle.” Întru sărăcie și întru suferință, întru necaz și întru durere să-l căutăm pe Domnul. Pentru că Domnul cu adevărat s'a nimicinicit pe sine chipul robului luând, pentru ca să ne înalțe pe noi și să ne îmbogățească întru toată bogăția Cerului său, întru a cărui moștenire a venit să-i reazeze

pe cei deșmoșteniți prin păcat. Aceasta-i marea taină a nașterii după trup a Fiului lui Dumnezeu, așezat în cel mai săracăcios leagăn: ieslea din Viflaim. Vestit cu sute de ani înainte de prorocii veacurilor, că se va chema *Dumnezeu, Puternic, Părintele veacului ce va să fie, Impăratul păcii*, acum primește semnul întru care urma să fie cunoscut de cei dintâi fericiți: „veți afla un prunc înfășat în scutece și așezat în iesle.“ Acesta este Mântuitorul, care s'a născut nouă. Întru acesta este bucuria mare vestită de inger păstorilor și lumii întregi, pentru acest scump Mântuitor cântă cetele ingerești, mulțimea multă a cetelor cerești: „*Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oamenii de bunăvoie.*“

Așa începe Domnul lucrarea mântuirii sufletelor. Înălțarea lor, izbăvirea lor din stăpânirea păcatului răzvrătirii împotriva poruncii lui Dumnezeu, a neascultării și a nesupunerii. „In capul legii scris este despre mine: Doamne să iac voia ta.“ Dând mărire lui Dumnezeu pe aceasta cărare a plinirii voinței lui Dumnezeu, căci n'a venit să facă voia Sa, ci voia Tatălui, care l'a trimis în lume, ne-a câștigat nouă tuturor pacea. „*Pe pământ pace între oamenii de bunăvoie.*“ Pacea care întrece toată mintea. Pacea Domnului Nostru, pe care ne-a lăsat-o, ca o scumpă moștenire, pe pragul înfricoșatelor, dar de viață dătătoarelor sale patimi. „*Pacea mea v'o dau vouă, pacea mea v'o las vouă, nu precum lumea dă, eu vă dau vouă.*“ Aceasta-i pacea Domnului, izvorită din mărirea lui Dumnezeu, înălțată de Domnul Isus, dela ieslea din Viflaim, până pe sfântul lemn al Crucii, a cărei înălțare de nouăsprezece veacuri o prăznuiește creștinătatea întreagă în acest an sfânt.

El este cu adevărat *pacea noastră* cum spune sf. Apostol Pavel¹⁾. „Impăratul păcii și Mântuitorul sufletelor noastre“.

Ce însetează mai mult sufletele noastre? Ce însetează o lume întreagă, cuprinsă de o chinuitoare frământare, până în adâncurile sufletului? Pace, așezare, odihnă. Și pace nu este decât la Domnul. Căile Domnului sunt căile păcii. Pașii noștri trebuie să se îndrepteze pe cărările credinții și ale poruncilor lui Dumnezeu, pe cari au umblat cu cinste și vrednicie părinții noștri. Altarele Domnului, altarele, pe cari mulți le-au părăsit, trebuie cuprinse, din nou, cu tot focul credinții sufletelor noastre și acolo, la izvoarele vieții trebuie să ne stâmpărăm setea arzătoare. Nesecate izvoresc darurile Mântuitorului lumii și sănătate se revărsă în sufletele bine credincioase. De aici, ca un râu puternic, de viață nouă, se vor revărsa asupra neamului binecuvântările Domnului, plinindu-se cuvintele Psalmistului: „Domnul va da putere poporului său, Domnul va binecuvânta pe poporul său cu pace“. Pacea Domnului va fi puterea și sănătatea noastră și biruința noastră neînfrântă.

Cu aceste gânduri să prăznuim Nașterea Domnului, luând hotărârea sfântă de a îndrepta pașii noștri pe cărările credinții urmate de părinții noștri, trezind întru noi sufletul lor bun și blând, credincios și cucernic, care cu puterea dumnezească a biruit greutatea veacurilor. Să trăiască trează întru noi cunoștința, că în afară de Dumnezeu nu este putere, nu este viață. Să ne apropiem de Domnul și se va apropia de noi. Să-l păzim în sufletele noastre cu darul Său cel sfânt și pe aceasta temelie neclintită să așezăm viața noastră, a familiilor noastre și a neamului întreg. Cărarea ne este luminată de cel ce răsare azi Soare al dreptății.

Lumina dragostei lui Dumnezeu s'a revărsat din prisosință în sufletele noastre. Am fost oarecând întunerecul, iar acum suntem lumină,

¹⁾ Efes. II. 14.

spune Apostolul neamurilor. Ca fiii luminii să umblăm, întru vrednicia fiilor lui Dumnezeu. „Toți cei ce l'au primit pe El le-a dat lor puterea de a fi fii ai lui Dumnezeu, celor ce cred întru numele Lui... cari dela Dumnezeu s'au născut“. Prin Hristos Domnul, a cărui sfântă naștere după trup o prăznuim luminat, ne-am renăscut și noi spre o viață nouă, spre viața darului. Întru acest suflet nou să petrecem. Suflet drept și inimă curată. Acest suflet va fi plin de bunavoire față de toți oamenii pe cari îi va cunoaște frați întru același Isus Domnul Nostru. Cu acest suflet se va înstăpâni pacea pe pământ. Pacea fraților, pacea Fiilor lui Dumnezeu, cari dela Dumnezeu s'au născut. Aceasta pace lumea nu poate să-o dea. Este pacea Domnului. „Pacea mea o las vouă“, câștigată cu jertfa răscumpărării sale din leagănul ieslei până pe sfântul lemn al Crucii. Aceasta scumpă comoară a împărăției lui Dumnezeu s-o păzim, cu sfințenie, în sufletele noastre, cătră Dumnezeu și cătră deaproapele nostru, cătră fratele nostru. Atunci vom simți, cu adevărat, bucuria cerească a Nașterii Domnului și sufletul Domnului și dragostea lui vor însufleți toate ale noastre. Atunci curată și sfântă se va desprinde de pe buzele noastre, fericite, preamărirea noastră cătră Domnul, care pentru noi și pentru mântuirea noastră mântuire s'a pogorât din cer. Cu acest gând, Venerați Frați și Preaiubiți Fii credincioși, bătrâni gârboviți de sub sarcina grea a anilor până la prurcii iubiți ai Domnului, purtați de mână sau în brațele iubitoare ale mamelor, să plecăm cucernic genunchii sufletului nostru în fața ieslei din Villaim, care adăpostește pe Împăratul păcii și Mântuitorul sufletelor noastre și să-l rugăm stăruitor, cu toată căldura: „Pacea ta dă ni-o Doamne și toate ni-le-ai dat nouă. Amin“.

„Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oamenii de bunavoire“.

„Darul Domnului Nostru Isus Hristos cu voi“.

„Dragostea mea cu voi cu toți întru Hristos Isus. Amin“.

Cluj, din reședința noastră episcopală, Nașterea Domnului 1933.

Episcop Iuliu

Această pastorală se va citi în toate bisericile parohiale în prima zi de Crăciun, iar în filii în zilele următoare.

Nămări.

Reverendisimul Dr. *Titus Malai*, vicar for. episcopal al Rodnei, paroh în Năsaud I. este numit profesor la Academia de Teologie.

Din șed. konz. 23 Noemvrie 1933.

Nr. 6910.

Pentru credincioșii din Vechiul Regat.

În legătură cu ordinul nostru circular Nr. 5095—1933, publicat în

„Curierul Creștin“, lăsăm ca toate oficiile parohiale să verse de urgență sumele colectate pentru capelele credincioșilor din Vechiul Regat, direct la Administrația Capitulară din Gherla. Sumele colectate trebuiau trimise până la 1 Noemvrie a. c.

Despre împlinirea acestora să ni-se raporteze prin M. On. Oficij Protopopești.

Din șed. konz. 7 Decemv. 1933.

Nr. 7107.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

Partea neoficiala.

Vină împărăția Ta!

Împărățiile lumii nu pot face pe om fericit nici cele dinaintea Nașterii Tale, nici cele care s'au perândat de aproape două mii de ani după Nașterea Ta. Toate încercările de a-l situa pe om în lume, în cadrul societății, al popoarelor sau al umanității, în așa fel ca el să-și poată afla rostul său și mulțumirea sa, au dat greș, dacă nu au avut la temelul acțiunii adevărurile aduse de Tine pe pământ. Dar chiar aceste adevăruri, încercate uneori, în parte, în clădirea temeliiilor sociale, ajunse pe mâna și slăbiciunea oamenilor, n'au putut aduce rodul binecuvântat al păcii, al mulțumirii și al desăvârșirii vieții omenești.

Patimile instinctuale dau năvală asupra oricărui gând luminos, asupra ori cărei inimi nobili și sentiment generos, și în clădirea împărățiilor omenești noi ne prăbușim mereu, odată cu zidurile, de primul ori al doilea etaj.

Este tragicul vieții noastre lipsite de lumina adevărului Tău, de a căuta mereu un culcuș un adăpost cald în lume, în omenesc, și de a simți că nu putem realiza nimic dacă nu vom creia în Tine.

Vină împărăția Ta, căci ne-am ostentit de greutatea clădirilor zadarnice, împărăția după care noi ne zbatem neputincioși și pe care numai Tu, cu ajutorul Tău, ne-o poți da.

Noi simțim, cu inima noastră creștină, că mântuirea lumii și înălțarea vieții nu poate izvorî decât din realitatea bucuriei vestită de inger, și care este Nașterea Ta, cea peste fire. Știm, că fericirea noastră se cuprinde în cântarea ingerilor din Bethlehem. „Mărire întru cele de sus Lui Dumnezeu, și pe pământ pace și între oameni bunăînvoire“.

Știm și simțim că rădăcinile salvă-

rii noastre din noapte și din animalitatea materiei aceste sunt: Să dăm mărire lui Dumnezeu; cu El și cu adevărurile Lui, duse în lume de Tine, să în cepem, să continuăm și să sfârșim orice acțiune omenească. Și a doua rădăcină: buna învoire prin dragostea între frați, care aduce în lume pacea.

Dar fără ajutorul Tău, nu putem crește din aceste două rădăcini împărăția Ta pe pământ! Fără el, fără Tine, sufletele seacă, voința se stinge, înțelegerea se întunecă, și noi recădem mereu în nenorocirea noastră.

Tu ești vița, și noi mlădițele!

Adevărul spus de Tine rămâne în veci! „Fără mine nu puteți face nimic!“

Adevărat. Fiule al Fecioarei, care astăzi Te-ai născut în peșteră! De aproape două mii de ani omenirea încearcă, fără Tine, să biruiască, să aducă împărăția Ta pe pământ.

Popoare, Țări, părți întregi de lume au adoptat doctrina Ta, s'au botezat și se numesc cu numele Tău, și totuși păgânătatea e încă între noi, cu noi, în viața noastră, oamenii vecinic plini de sine înșiși, dedați mândriei, și au zis:

„Primim învățăturile lui Isus, sunt înalte, fine de nobleță. Vom construi o lume nouă, superioară, prin ele. Dar o vom clădi noi înșine! Suntem fericiți că El ni le-a descoperit, dar acum să rămână El de-o parte, să-L uităm, și vom zidi noi în numele Lui“.

Mândria nu ne-a lăsat până azi să ne considerăm, în fiecare clipă, mlădițele Tale, Preasfântă și dumnezească viță, să cercăm a rămânea în Tine.

Și de-aceia în loc de struguri dulci am rodit aguidă!

În loc de vin tare, dătător de viață,

am dat din teascurile noastre oțel!

N'am voit să ne umilim, adică să fim sinceri, recunoscându-ne slăbiciunea, n'am voit să ne rugăm în toată ziua, să ne folosim de mijloacele mântuirii lăsate lumii prin Biserică în sf. Taine. Am rămas creștini cu numele, cu învățătura, cu directivele în teorie, iar în practica vieții am rămas tot păgâni.

Desiluzionată și ajunsă în pragul desnădejdiei lumea a început să creadă că adevărurile doctrinei și moralei Tale sunt de vină, că nu pot fi puse în practica vieții, și că din vina lor e în prag de prăbușire o cultură de două mii de ani.

Și nu vrea să recunoască țigina în jurul căreia se învâрте orice realizare în umanitate, care ești Tu, cel născut în iesle, fără de care nu putem face nimica.

Doamne, ajută-ne să vie împărăția Ta!

Cuțitul a ajuns la os. Esperiențele pe cari le mai încearcă lumea pentru lucrarea de împărății fericoitoare pe pământ, sunt inspirate de anormal, de nebunie.

Ajută-ne și ne învață pe unul fie care din noi să rămânem în Tine, ca mlădița în viță.

Ajută-ne să ne putem umili, adică să putem fi sinceri! Ajută-ne și ne învață să știm și să ne putem ruga!

Ajută-ne și ne învață să ne știm folosi de mijloacele darului Tău sfințitor, de Sfintele Taine.

Coboară între noi, și ne poruncește! Nu mai lăsa pe^zfie care de capul lui! Doamne, nu ne știm folosi libertatea dacă nu ne înveți Tu!

E vremea să se coboare împărăția Ta pe pământ! Deși o mie de ani ca o pază în noapte înaintea Ta totuși pentru omenire două mii de ani, de când încearcă să *Te urmeze, fără să ceară sprijinul Tău*, sunt veacuri grele, și ea a îmbătrânit în noapte și în desnădejde.

Nu Te poate afla, nu Te poate realiza fără Tine! Nu ești un nume, nu ești un mit, ești Vieața! Nici cei trei filosofi nu Te-au putut afla fără de steaua luminoasă! Nici păstorii, fără arătarea ingerească.

Și noi toți suntem și azi bieți păstori — în puteri — numai în mândrie și ambiție am ajuns uriași.

Răstoarnă, Doamne, această mândrie și deschide-ne izvoarele apropierii și legăturii cu Tine: umilința, rugăciunea, munca altruistă, folosirea sf. Taine, pentruca lumea Ta să nu piară ci să ajungem mlădițe în viță și să rodim strugurii vecinici cari împodobesc și îndulcesc împărăția Ta! Învață-ne să începem a Te sluji cu închinare la ieslea Nașterii Tale.

I. Agărbiceanu.

Sfânta Bernadette Soubirous

— Curierul dela Lourdes al Mariei a fost canonizat în 8 Decembrie. —

Înainte de aceasta cu 75 ani — în 1858 — în apropierea pitorescului sătuleț dela poalele Pireneilor. situat pe malurile Gave-ului, în umbra silențioșilor munți împăduriți, ce-l împrejoară și a zidurilor antice, lăsate de Saraceni: în grotta dela Lourdes, Prea Curata Fecioară Maria a apărut de 18 ori unei umile păstorite, unei copile nevinovate și nepretentioase, de abia

14 ani, Bernadettei Soubirous — devenită mai târziu Sora Maria Bernarda — aceștea îi surise, îi vorbi, o făcu confidentă a planurilor Sale cerești, o făcu mesageră a Sa...

Și Bernadetta se adresă prietenelor, preoților, cunoscuților și lumii, a povestit ceea ce a văzut, și a repetat ceea ce a auzit și cuvântul ei — fiind cuvântul acelaia, care i-a zis la apariția

din 25 Martie 1858: „Que soy era Immaculado Counception“ — (Eu sunt Neprihănită Zămislire) — are o atât de mare putere încât pune în mișcare lumea întreagă și o așază la picioarele Reginei Cerurilor.

„*Mergi și spune preoților, că aci este a se ridica o capelă*“ — lăsa Prea Curata Bernadettei în apariția dela 27 Februarie 1858 — și nisipul, marmora, aurul și pietrele prețioase se mișcă, vin pentru a se uni în mod armonios ca să cânte o poemă la adresa Reginei lor din Ceruri și la Lourdes, în scurt timp, se înalță superb unul dintre cele mai grandioase temple, ridicate în onoarea Mariei. Și aici se înalță cele mai fierbinți rugăciuni, exprimate în tai.ice șoapte și murmure de pietate, sau în imnuri entusiaste de triumf.

„*Doresc, ca aici să vină lumea în procesiune*“ — zice Maria în apariția dela 2 Martie 1858 și în urma cuvântului „Curierului Mariei“ totul se mișcă, totul freamătă, totul pornește: Lourdes devine centrul celor mai multe, mai populate și mei celebre pelerinaje. Mărilor și munții nu mai sunt obstacole, râuri lungi de peregrini se concentrează pe malurile Gave-ului; oastea infintă de suflete rugătoare vine mereu, neîntrerupt; atmosfera este înbalzamată cu parfumul ceresc al divinei rugăciuni, se atinge, se ia, se respiră supranaturalul; toate popoarele se află unite în îngerescul și dulcele „Ave Maria“: și aceasta mistică unire proclamă unitatea, vitalitatea și fecunditatea Bisericii lui Hristos, Lourdes devine, și astăzi este, focalarul vieții catolice, unde numele Vicarului lui Hristos nu se poate pronunța, fără a stârni cel mai viu entuziasm și cele mai însuflețite aclamații..

„*Mergi și bea din apă și te spală,*“ — porunci Prea Curata ingereștei sale confidente în apariția dela 25 Februarie 1858 și izvorul miraculos, ce isbucni sub degetul Bernadettei este locul unei splendide coroane de minuni — minuni, ce zilnic se repetă la grotta dela Lourdes — și cari vestesc puterea, iubirea și îndurarea divinei noastre Maice.

Dar Maica Prea Curată nu cheamă sufletele la picioarele sale pentru Sine, ci pentru a le prezenta Dumnezeuului Său Fiu: și Lourdes devine un centru binecuvântat și rodnic al vieții Euharistice..

Te simți la Lourdes, ca într'o nouă Iudea, par'că vezi, simți ceriul și atmosfera Orientului, a Palestinei... Isus este prezent în Prea Sfântul Sacrament așezat în Ostensoriul strălucitor, ca razele de soare, purtat aproape zilnic în triumf în mijlocul mulțimelor imense și mii și mii de glasuri aclamă vestesc, cântă: „Osana Fiului lui David! Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului“. ...Apoi se aud strigătele durerii, ale disperării și ale credinței: „Isuse, mântuește-ne“ și Isus se pleacă spre poporul său și.. surzii aud, orbii văd, muții vorbesc, paraliticii umblă, bolnavii se vindecă și toți, toate neamurile pământului într'un glas cântă imnurile de glorie preamărind pe Dumnezeu, la Grotta dela Lourdes..

„*Eu nu-ți promit să fii fericită în lumea aceasta, ci în cealaltă*“ — zise Fecioara în una din primele apariții (la 18 Februarie 1858) micului Său „crin“. Cuvintele acestea ale Prea Curatei erau, ca o preparare pentru misiunea, ce avea de împlinit Bernadetta pe pământ, satisfăcând altei învătări a Protectoarei Sale — „roagă-te pentru cei păcătoși“ — și pentru împlinirea căreia, ea „ascunsă“, cum îi plăcea să se știe în solitudinea mănăstirii, se oferi și fu victimă, suferind cel mai dureros martiriu al inimii. Suferințele, în toate formele lor, transfigurară acest sfânt suflet, pânăcând se înalță lin la Dumnezeu.

Dar „Doamna frumoasă“ a Bernadettei nu i-a rămas datoare și suferințele din lumea aceasta au fost schimbate în fericirea infinită din cealaltă lume. Seriile de triumfuri și de glorificări prin cari a trecut, după moarte, păstorita dela Lourdes acum au fost încoronate cu cea mai înaltă cinste, cea mai sublimă distincție, ce o poate întinde Biserica infalibilă, unei creaturi:

Bernadette Soubirous în ziua de 8 Decembrie 1933, la sărbătoarea „Imaculatei Conceții” a fost ridicată la onoarea altarelor.

Prea Curata se îngrijește, ca umila sa fiică, curierul Său credincios să fie glorificată în ceruri și pe pământ la jubileul de 75 de ani dela tainicile lor întâlniri din grotta dela Lourdes, în cursul Anului Sfânt jubilar al morții și glorificării divinului său Fiș, și chiar la sărbătoarea Ei: la praznicul Neprihănitei Zamisliri, când Prea Fericitul Părinte Papa Pius XI încoronă pe Bernadette Soubirous cu aureola strălucitoare a sfinților din ceruri.

În 8 Decembrie 1933 Fericita Bernadette Soubirous a fost declarată sfântă, a fost canonizată...

Și sub mărețta cupolă a grandiosului San Pietro, în mijlocul unor solemnități pompoase, acorduri cerești de cântece virginale se înălțau triumfătoare spre cerul fericirii veșnice, în timp ce pământul — acompaniind într'un glas ariile serafice — trimitea rugăciuni evlavioase spre bolta azurie, cerând cu insistență:

— Sfântă Bernadetta, roagă-te pentru noi!...

Dr. Virgil Bălibanu.

Pelerinajul român la Roma

— 27 Septembrie — 7 Octombrie 1933. —

Anul jubilar — 1900 ani dela moartea Răscumpărătorului — a atras la Roma, la scaunul Sf. Petru, întreaga lume creștină. Toate popoarele au alergat să-și confirme credința nestrămutată în legea sfântă catolică, omaghiând stânca de piatră, peste care nu poate învinge nici o putere, nici chiar porțile iadului, căci aceasta singură mântuitoare lege e zidită pe Petru, vârhovnicul apostolilor și este întărită prin preaprețiosul sânge al Dumnezeuului-Om. Roma, vecinica cetate, leagămul nostru, ca neam și lege, în acest an sfânt resună de cântecele tuturor neamurilor și țărilor. Toate rasele pământului și-au dat aici o sfântă întâlnire și parcă dintr'un gând și dintr'o gură se preamărește Stăpănul Cerurilor și al pământului; toate neamurile și-au unit aici sufletul lor, ca să deschidă belșugul darurilor cerești pentru omenirea aceasta mult frământată de grijile și necazurile vieții pămânești. Ai impresia că s'a ridicat blăstemul ce a căzut asupra omenirii la zidirea turnului din Babilon și că toate popoarele aleargă la zidirea cetății împărăției a lui Dumnezeu în deplină înțelegere și dragoste.

Dela acest act măreț n'a putut lipsi nici neamul nostru legat de două ori de cetatea eternă: ca neam și ca lege. Mulțumită înalților noștri ierarhi, ne-am organizat într'un pelerinaj impunător nu numai numeric, ci și calitativ. Am dus cu noi tot ce avem mai scump: credința noastră vie,

însușirile distinse ale neamului ca știință și artă, am ținut ca acest pelerinaj să se evidențieze clar. De aceea am îmbrăcat costumele noastre naționale, am dus cu noi cântările noastre românești, sufletul nostru românesc. A descrie acest pelerinaj, nu cred că s'ar putea în mod vrednic: el a trebuit să fie trăit și simțit așa, cum s'a și trăit și simțit de fapt. Expunerea ce urmează e un fel de recapitulare a momentelor mai însemnate din această pe veci neuitată călătorie.

Conducerea.

Pelerinajul român s'a împărțit încă de acasă în două grupuri: 1. grupul mare, ce în afară de pelerinajul propriu zis, și a mai înscris în program și vizitarea Neapolului, a Turinului și a Milanului și 2. grupul mic, ce a avut ca scop exclusiv numai vizitarea mormântului Sf. Petru și omagiarea Capului Creștinătății. Până la Roma ambele grupuri au avut același program, când din 7 Octombrie diferă programul, când grupul mic se înapoiază în țară, iar cel mare vizitează orașele menționate, urmând să sosească acasă cu o săptămână mai târziu. Plecarea s'a făcut din gara Oradea unde s'au concentrat pelerinii din toate părțile României (Moldova, Muntenia, Basarabia, Bucovina, Ardeal, Banat, Maramureș, Crișana) — la 27 Sept. ora 1 noaptea. Conducătorul pelerinajului a fost Excelența Sa f. ministru, Monsignorul Dr. Ioan Coltor, canonic metropolitan. Mulțumită stăruințelor

D-sale, pelerinajul s'a făcut într'o atmosferă adânc religioasă și foarte comodă (ne-a obținut 4 vagoane pentru turiști, provăzute cu paturi). Nici când nu-i vom putea mulțumi în destul Excelenței Sale pentru dragostea și truda ce a depus-o pentru noi. Provederea — încartiruirile și alimentarea — nu numai că au fost neexceptionabile, ci, la dreptul vorbind, chiar luxoase. Societatea italiană „Cit"-ul și-a îndeplinit datoria în mod vrednic de toată recunoștința noastră. Am avut în fruntea pelerinajului și pe P. S. Sa Episcopul Maramureșului, pe Excelența Sa Dr. Alexandru Rusu, care pretutindenea, cu focal tineretei ce-l caracterizează, a ținut pas cu noi, pontificând toate liturgiile, ce s'au săvârșit în cale. La Roma, am avut în frunte pe toți episcopii români uniți, — înafară de I. P. S. Sa Metropolitul Vasile Suci, bolnav — cari ne-au condus în toate deprinderile noastre de evlavie și au stat în fruntea noastră la recepțiile și manifestațiile creștinești și românești dela Vatican și legăția română.

La Budapesta.

Plecarea în plină noapte ne-a ajutat mult la formarea atmosferei de adâncă evlavie. Concentrările spirituale au început încă la gara din Oradea și se adânceau din ce în ce înaintam spre Roma. Ajungând dimineața la Budapesta, am ținut să ne îndreptăm pașii spre porțile bisericii universității. Aici s'a săvârșit un maestros serviciu liturgic pontifical, cântat de corul Catedralei noastre din Oradea. Farmecul acestei liturgii a copleșit nu numai pe pelerini, dar și pe aceia din străini, cari au avut prilej să asiste la această slujbă. După Sf. liturghie s'a vizitat orașul și s'a luat masa, iară după masă s'a continuat vizitarea. Seara pe la orele 9 am plecat dela gara de Sud spre Italia. Regiunile variate din Ungaria, Jugoslavia și Italia de nord est au făcut să trecem cu gândul la ținuturile similare din țara noastră și să dorim din tot sufletul nostru ca să poată progresa și iubita noastră patrie la gradul de cultură la care stau acele regiuni streine, mai sărace dela fire, dar prin grija și zelul omului, mai bogate în vegetație, și îndeosebi rânduite conform firei și climei.

In Italia : Trieste, Venezia, Padova.

Prin Postumia am intrat în Italia ajungând la Trieste în dimineața zilei de 28 Sept. O panoramă neuitată, marea, portul, castelurile de lângă țărmurile mării, toate oferiau o priveliște ce te fermeca. Aici s'a luat dejunul, apoi am plecat spre Veneția, unde am sosit pela ora 14 din zi. Ce să

spun de Veneția cântată de toți poeții de seamă ai tuturor popoarelor?! Oraș zidit pe mare, farmecul lui primăvăratice a rămas adânc săpat în inimile noastre. Excursiunea la Lido ne-a trezit entuziasm, iar în cale spre Lido am atins aproape toate punctele celebre ale acestui oraș fermecat. Seara am asistat la un concert monstru din Piața Sf. Marco (vreo 200 muzicanți au concertat aici). În dim. zilei de 30 Sept, săvârșit un pontifical românesc în basilica Sf. Marco, la altarul principal. Corul și-a îndeplinit misiunea minunată. Să fi auzit această catedrală patriarhală cum răsuna de imnurile sfinte românești, nu-ți rămâneau ochii uscați, dar te-ar fi copleșit și un sentiment de mândrie că ești român. Costumele românești ale femeilor noastre au întregit în mod admirabil impresiunea adâncă ce am cauzat locuitorilor din această Capitală. La ora 14, după o copioasă masă, ne-am urmat drumul spre Florența, ducând cu noi regretele Venețienilor, cari ne-au însoțit în mod spontan până la vagoanele noastre.

Pela orele 15 am sosit la Padova, orașul aceluși minunat Sfânt, care e venerat în toate colțurile pământului și de toate popoarele. — chiar și necatolice. — Timpul scurt de 2 ore l-am folosit spre a alerga la mormântul sfântului Antoniu. S'au făcut rugăciuni, iar corul a cântat (Troparul Sf. Antoniu, Cuvine-se, Lăudați) și n'a rămas ochiu din care să nu se prelingă pe față mărgăritarele dulci ale ușorării, încrederii și nădejzii profunde. Lacrima română s'a înfrățit cu cea italiană într'o adâncă pietate de admirație, scurgându-se pe lespedea altarului, acoperișul mormântului acestui neasemănat Sfânt. Relievelle îngrămădite pe pereții sfântului lăcaș, haina, perina de piatră, osemintele și limba sfântului nealterate de vremuri, au făcut ca emoția noastră să nu aibă hotar. Plăcută surpriză pentru noi, că între membrii mănăstirii am găsit și doi călugări români, cari cu focal dragostei românești ne-au strâns la pieptul lor frățesc.

Două ore numai — dar pentru noi înseamnă două vieți timpul petrecut la mormântul sf. Antoniu — acest timp ne va servi spre mângăere pe pământ, iar în ceruri ne va urmări de-apururi.

La Florența.

La ora 17 am plecat spre Florența, într'o atmosferă de adâncă reculegere meditând asupra minunilor, la cari Dumnezeu ne-a milostivit să fim martori oculari și noi. Sosind la ora 24, am fost încartiruiți minunat pe la hoteluri, iară dimineața la orele 8 în Dom-ul acestei capitale s'a să-

vârșit întâia dată liturghie pontificală românească. Prestațiunile admirabile ale corului au făcut să se umple biserica cea colosală de auditori. Ce am văzut în Florența? Cred că ar trebui să scriem volume întregi, ca să putem povesti. După liturghia din S. Maria del Fiore, ce e o perlă a artei cu campanilele și fațada ei, Baptisterul cu poarta sa admirabil lucrată în bronz, despre care Michel Angelo s'a declarat că e raiul artei, am vizitat bisericile locale, îndeosebi Chiesa di S. Croce, cu statuia lui Dante, ne-a impresionat prin mausoleul ei din interior. Am vizitat casa lui Dante, Palazzo vecchio, Palazzo Pitti, Loggia dei Lanzi, Gallerie degli Uffizi etc. Arta îngrămădită în capitala Toscanei ar necesita nu o zi, ci cel puțin o lună să stai aici să poți savura frumosul depozitat cu atâta bogăție în acest oraș. După masă am eșit la partea orașului numită: Fiesole, o colină în vârful căreia tronează schitul străvechiu al franciscanilor, o perlă adevărată a Firenzei, împănată cu vile cari de cari mai frumoase. De aici ai vederea generală și complexă a Capitalei. Schitul e bogat în artă și monumente artistice, cum și în muzee antropologice vechi și moderne. Îndeosebi ne atrag atenția papirusurile vechi egiptene, chineze, indice etc. Vizităm schitul și pășim cu evlavie pragurile chiliuțelor strănte — abia începe un om în câte una — în cari și-au martirizat trupurile pe lângă atâtea sute de călugări vre-o 28 sfinți și fericiti. Pământ sfânt e acesta, am sârutat zidurile scunde, ce vorbesc de împărăția lui Dumnezeu pe pământ cu atâta elocvență.

La Assisi

Înapoiindu-ne la gară, am continuat calea noastră spre Roma, având ca țintă imediată orașul Assisi, unde sosirăm în aceeași zi la orele 9 seara. Orașul era neîncăpător, a trebuit să petrecem noaptea în vagoanele noastre atât de comode și provăzute cu paturi.

Dimineața la 7 ore am pornit cu autocare la mormântul poeticului sfânt Francisc. Costumele doamnelor noastre au stârnit admirația populației, ce alerza în urma noastră la biserica de pe mormântul Sfântului. Uitaseam să spun, că seara la sosire am fost întimpinați de oficialitatea orașului în frunte cu primarul și asistați de franciscanii români dela Assisi sub oblăduirea părintelui Morariu. Ce duioasă întâlnire de frați, câtă dragoste deșus de tineretul și Părinții franciscani români, ca să ne facă să simțim că nu stăm pe pământ străin, ci tot pe pământul nostru românesc!

La orele 8 s'a pontificat liturghie românească pe mormântul sfântului; în grotă

corul suna ca un ecou ceresc, ce se resfrângea înzecit din deschizăturile subterane ale mormântului. După pontifical a urmat o nouă liturghie românească oficiată de un săbor de vreo 8 preoți, cari n'au încăput la liturghia pontificală. Și cât era de duios momentul acesta, să vezi din o parte săborul de preoți români, iar de cealaltă parte un episcop japonez își făcea, tot la mormânt, liturghia, iar de alături la altare preoți de diferite rase (negri, americani, etc.). Cât e de minunată și dumnezească legea noastră sfântă catolică, ce poate uni într'un gând și simțământ întreaga omenire!

Pelerinii după sf. liturghie au vizitat monumentala mănăstire franciscană. Sala de tezaur e ceva ne mai văzut și pomenit în bogăția artei și anticităților. Insași biserica triplă suprapusă e ceva ne mai auzit și ne mai văzut. Hainele sfântului — petec peste petec — moaștele rămase și închise în vase prețioase, pânzeturile și acoperitoarele cu ce-și ascundea stigmatele, de cari a fost învrednicit, ne-au transpus într'o lume de vrajă. Par' că-l vezi pe Sfânt plutind între noi, cum își cântă cântecul său primăvăratice însoțit de corul paserilor, ciocârliilor și a tuturor zidirilor de pe pământ și din cer. Adânciți în farmecul acesta primăvăratice ne luăm drumul spre biserica S-tei Clara, o vrednică tovarășă a sf-tului Francisc. Coboriți la sicriul ei, am văzut-o așa cum a fost în viață, parcă trăește, parcă aștepți o mișcare dela ea, să se ridice de pe catafalcul ei și să-ți povestească de acele timpuri, de acele persoane, ce au dus o viață atât de sfântă într'o bucurie atât de senină! Ai așteptat să-ți spună, cât e de fericită în ceruri ea, al cărei trup a fost conservat în întregime în mod minunat pe pământ. Dar în văzduh resună o șoaptă tainică: Trupul acesta era atât de minunat îngrijit de sfânta fecioară, încât Creatorul nu va trebui să-l mai refacă în ziua cea mare a judecării; ea e vie, ea va fi tot așa. Ce minune plină de dumnezeiești învățături! - Am vizitat apoi întreaga biserică, am văzut unde a fost înmormântarea sfântă; am văzut crucea de pe care a grăit Mântuitorul către sf. Francisc. Și am am căzut tăcuți în genunchi și ne rugărăm fierbinte. Deși timpul ne forța la masă, nu ne puteam despărți de aici. Am eșit, apoi iarăși am intrat, căzând la picioarele Sfinței; ne-a fermecat și ne-a ferecat cu totul.

După masă ne-am coborît la biserica grandioasă, în care se află micuța capelă, unde și petrecuse sf. Francisc ultimele clipe și unde și ținuse conventul, adunarea generală a Ordinului întemeiat de dânsul. Aceasta capelă mică e: Porțiuncula, unde poți primi indulgențe plene de atâtea ori,

de câte ori întri în ea. Și cu toții ne-am nizuț să intrăm cât mai de multe ori rostind la fiecare dată câte o scurtă rugăciune. Am vizitat apoi mănăstirea. Am văzut și grădinița aceea plină de rugi, între cari s'a aruncat sf. Francisc să-și martirizeze trupul și cari de atunci își pierduseră spinii cu desăvârșire; apoi când înfloresc acești rugi, vezi atât pe petale cât și pe crengi urme de strop: de sânge. Reculeși, am pornit la gară.

Spre Roma.

Spre Roma, ținta drumului nostru pios. Atingem regiuni istorice, cari ne amintesc vremuri, când strămoșii noștri trăiau încă pe aici. Lacul grandios... ne amintesc de Fabius Cunctator, care zdrobise prin manevrele sale înțelepte pe Hanibal. Dar aceste lucruri par că ne sună strein, sufletul nostru e mult mai adâncit și preocupat de clipele trăite până aici și de momentele sărbătorești ce ne stăteau încă înainte.

În Cetatea Eternă.

Pe la orele 20 sosim în Cetatea eternă. Smeriți coborim scările vagoanelor, să mergem la hotelurile unde eram încartiruiți. Dar iată un cârd de tineri ne întâmpină, bucurie, lacrimi, revederi! Tinerii noștri studenți la Roma! Ce bucurie pentru noi și ei! Abia ne putem despărți în nădejdea revederii de mâine. La Roma am fost plasat cum nu se putea mai bine. În dimineața de 2 Octombrie la orele 6 diferitele grupuri au alergat la bisericile din apropiere pentru ca să se cuminece și să liturghisească.

La San Pietro.

După dejun erau autocarele la hoteluri, răpindu-ne spre minunata și măreața Catedrală a lumii întregi, la San Pietro. Când am stat în fața acestei Catedrale ne-am simțit atât de umili, atât de mici, încât ne treceau fiori, abia aveam cuezanța de a trece pragul ei. La mormântul miraculos al S-tului Petru miile de lumini ne atrăgeau în mod miraculos ca spre Raiu. Basilica răsună de cântările a mii și mii de pelerini, cari vin și se perândează zi de zi aici. Și noi Români, grupați, începem calea deprinderilor de evlavie pentru a ne câștiga îndulgențele plene. În frunte cu I. P. S. noștri Episcopi începem rugăciunile noastre și cântăm framoasele noastre imnuri sacre. Din Basilică ne poartă autocarele la basilicele: S. Maria Maggiore, S. Ioan în Lateran, S. Cruce în Ierusalim, S. Paul fuori le Mura, unde asemenea ne facem deprinderile noastre de evlavie. După aceste vizite în S. Scară — pe care a fost purtat Mântuitorul la Pilat, — ne-am atins frunțile noastre de aceste scări sfinte. A urmat apoi o după

masă liberă, în care fiecare a putut să iasă să vadă ce i-se părea mai valoros de-a vedea.

Liturghia.

Marti 3 Oct. dimineața, corul ascultă liturghie la orele 5½ în biserica Sf. Atanasie, se cuminecă cu toții, apoi iau dejunul. La orele 7½ carele ne poartă pe toți la catedrala S. Pietro. Ne formăm într'un corțel minunat — toate doamnele și domnișoarele în costum românesc — ne plasăm în naia principală la altarul Confesiunii — de unde Pontificii romani enunță dogmele Bisericii. La orele 8 începe liturghia pontificată de PP. SS. Lor Episcopii Orăzii, Clujului, Lugojului și Maramureșului. Corțelul minunat al asistenței, ce plecase dela sacristie spre altarul de jertfă, a atras atenția lumii ce abia încăpea în Biserică. Corul și-a început funcțiunea cu „Pre Arhieriei"... A urmat o liturghie splendidă, ce rar a văzut — înafară de pontificalele papale — lumea aici adunată. S'au cuminecat toți pelerinii cu evlavie adâncă, emoționantă. Lumea străină a asistat la această liturghie, copleșită de farmecul acțiunilor liturgice și al cântărilor executate cu o precisiune artistică desăvârșită.

Audiența papală.

După liturghie s'a fixat programul de zi, vizitele la diverse instituțiuni importante și audiența papală ce ni s'a făcut în mod excepțional în seara acestei zile la orele 7½. Executând programul zilei, seara la orele 6 ne-am adunat în piața S. Petre, unde în fața Catedralei ni s'a făcut o fotografie în grup, apoi am plecat spre reședința Vicarului lui Isus Hristos. Iarăși clipe emoționante. Suntem conduși prin coloanele și foișoare, ce-ți vorbesc de trecutul majestos, unde aproape fiecare petrică îți vorbește de Provedința specială ce i-a acordat Cerul urmașului Sf. Petru; ajungând în sala „Ducală" unde eram să întâmpinăm pe Părintele nostru Piu XI. Mejerdomul cu organele sale subalterne ne aranjează în semicerc de-alungul sălii. La dos stă corul. Un semn majestuos... Papa intră, Români cad în genunchi și în aceeași clipă corul intonează „Tu ești Petru". Adânc impresionat Părintele creștinătății stă o clipă pe loc și ascultă cu vădită bucurie imnul sfânt, apoi începe binecuvântarea în mod particular a fiecărui pelerin — o părintească și excepțională dragoste față de Români, fiindcă s'a obicinuit acum numai binecuvântarea în masă a pelerinilor. — Preafericitul Părinte a fost însoțit de P. P. S. S. Lor Episcopii noștri. darea „Invierii lui Bazar", apoi i-am cerut „Nașterea" și „Invierea" Mântuitorului.

Corul a cântat, până ce Sf. Părinte a ajuns cu binecuvântarea până la dânsii. — Apoi a urmat o preafrumoasă cuvântare a Preafericitului Părinte, de 45 minute. Amintindu-ne originea noastră română și credința noastră vie, ne laudă zelul și oboselile depuse. Ne vorbește de tot ce e actual și amintește tot ce ni e drag, copiii, familiile, părinții, rudeniile, neamul și frumoasa noastră țară și asupra tuturor în general și asupra unui fiecare în special împărtășește binecuvântarea Sa părințească. N'a uitat să pomenească de artă, de cântările noastre, cari l-au pătruns atât de adânc. Vorbirea, la cererea Ponteficelui, e talmăcită în românește de I. P. S. Sa Valeriu Traian al Orăzii. Semnificativ e pentru înrudirea celor două limbi, că pelerinii l-au înțeles pe Preafericitul Părinte în limba italiană, cum și Părintele nostru Pius a înțeles în întregime talmăcirea ce a făcut-o I. P. S. Sa, accentuând chiar prin semne exactitatea redării din partea I. P. S. Sale. La sfârșit urmează iarăși binecuvântarea generală și între uralele și aplausele asistenței și a Cântecului nostru (Mulți ani trăiască) Preafericitul Părinte părăsește sala, dar oprindu-se de vreo 2—3 ori și salutându-ne cu mâna, a strigat corului: V'am înțeles; și pe voi bunul Dumnezeu să vă țină la mulți ani. Cortejul episcopal și Exc. Sa Monsign. Dr. I. Coltor cu cei doi Monsignori asistenți l-au însoțit afară. Preafericitul Părinte eșit din sală, s'a esprimat; M'am simțit ca în raiu, cuvinte ce pe noi ne-au umplut de o bucurie cerească. Și de fapt toate au contribuit în mod minunat la crearea acelei atmosfere excepțional de fermecătoare. Corul — constător din elementele cele mai alese — cânta pretutindeni cu o artă desăvârșită. Costumele admirabile ale femeilor noastre îți văzneau tot atâtea prințese măndre, nobile și ornamentele costumelor resfrângeau razel: luminilor ce se reflectau într'nsese. Bărbații — din toate păturile noastre sociale — îmbrăcați inescapabil, cu o conduită în adevăr admirabil de plăcută, au merit acest pelerinaj să fie poate cel mai distins dintre toate, câte a văzut în acest an Roma. Semn, că abia puteam face mișcare în Roma, fără să fim pas de pas urmăriți de fotografii diverselor ziare italiene și străine cum și a amatorilor străini. — Cum am văzut, chiar și revistele din Budapesta ne-au reprodus mai multe fotografii. — Am eșit din Vatican cu o satisfacție sufletească, cum poate nicicând în viață n'am simțit mai intensivă. Am avut o zi unică în viață: bogată în darurile cele mai alese ale cerului.

Ziua de Miercuri a fost zi de reculegere la Catacombele S. Sebastian. Atingând în

cale în această dimineață, pe Via Appia, Tomba lui Cecilia Metella, am mers cu autocarele noastre până la Catacombele S. Sebastian pogorându-ne în săpăturile de sub biserica, am văzut locurile de îngropare ale martirilor și osemintele lor adunate cum și altarele unde s'au săvârșit tainicele jertfe ale creștinilor vechi. Aici e și locuința unde a stat S. Petru S. Paul, desgropată, în întregime. Ce să zic despre impresiunile noastre? Toți am eșit cu ochi umezi, emoționați, zguduiți până'n adâncul sufletului.

De aici am alergat cu autocarele iarăși la Vatican. La ora 11 pelerinii au intrat în Muzeul Vatican să admire comoara de artă aici depozitată. Statuele eline, apoi ale Evului mediu, anticitațiile aglomerate de pe tot globul pământesc, statuele create de cei mai mari artiști ai tuturor vremurilor, ne-am amuțit. Pinacoteca, cu pânzele și gobelinurile admirabile, Capela Sixtină cu frescurile pline de viață, Biblioteca cu comorile ei, de codici și cărți, ce par că nu au capăt în numărul lor mare ne-au zguduit: Așa ceva nu cred să mai existe pe suprafața globului nostru. Incântați, am plecat la masă.

După masă am ieșit la Forul Roman, la Amfiteatrul lui Flaviu și Coloseu. Forul dela Campidoglio etc., înapoiindu-ne acasă pe la Forul și Columna lui Traian.

La mormântul lui Inocențiu Micu.

Joi dimineața s'a cântat liturghie pontificală cu parastas în biserica ruteană, unde sunt depuse osemintele martirului episcop Inocențiu Micu-Klein, apoi ne am continuat vizitele diferitelor puncte mai marcante, iară o deputație din cor l-a cercetat în casa Salezienilor pe măestrul cel mai distins al oratoriilor pe Don Lorenzo Perosi. Măestrul — deși greu suferind de nervi — a primit delegația noastră cu o nespuse de mare bucurie. La început ne-a fost talmăciu măestrul. Praglia, care cu o insuflețire adevărat italiană ni s'a pus la dispoziție, prezintă elogios pe fratele mai mic (Fr. Hubic), care ține să-și omagieze pe fratele său mai vârstnic (Perosi). Deși vizita era fixată — considerând greutatea boalei — numai la 6—8 minute, nu ne-am putut despărți; aproape o oră am petrecut împreună și atunci numai cu greu s'a putut despărți de noi marele maestru al tonurilor. S'a interesat de noi de Români, de viața noastră, de arta noastră în toată extensiunea și intensitatea ei. Și-a arătat satisfacția sufletească, că i-am putut cuceri pe frații noștri italieni într'o clipă cu arta și virtuositatea noastră. I-am dat seamă de succesul ce i-a adus la Oradea oratoriul său „Patimile lui Hristos”, i-am cerut aprobarea pentru pre-

Drăguță, delicat, cu ochii și senini, copilăroși, nevinovați ne-a fermecat. Peste măsură umilit, nepretențios, el se consideră de un factor prea modest în arta muzicii — o notă ce-l face să-și privească lucrările sale ca prea imperfecte, ce reclamă prelucrări femeinice. Iată criteriul adevăratului muzicant genial. Pagubă, că sănătatea nu-i permite să continue cu oratoriile în genul cărora e cel mai desăvârșit măestru al zilelor noastre. Cu mult regret ne-am despărțit, urându-ne el o apropiată revedere.

La columna lui Traian.

Joi după masă am avut programul de a cinsti pe Eroul necunoscut și a vizita expoziția fascistă. La orele 5 d. m. ne am adunat cu toții înaintea columnei lui Traian. După ce corul a executat imnul național (Trăiască Regele), formând un cortej lung în coloane de 4, am trecut, acompaniați de o lumie imensă, la statua eroului necunoscut (Monumentul Victor Emanuel II) unde am depus o mândră și artistică cunună împodobită cu frumosul nostru tricolor. După salutul eroului necunoscut am trecut la vizitarea expoziției fasciste. Am văzut aici toate momentele de evoluare a mișcării fasciste care în întregime e legată de persoana Ducelui. Toate mișcărilor noastre erau prinse de fotografi. Ești de aici am plecat la cină — lu ultima noastră cină în Roma, căci Vineri dimineața trebuia să plecăm grupul mic acasă, iar grupul mare spre ținta excursiei sale ulterioare.

În seara precedentă, Miercuri la orele 7, am avut o recepție solemnă la legația noastră pe lângă Vatican. În lipsa titularului am fost primiți de Dl. însărcinat de afaceri I. Broșu, care ne-a găzduit cum nu se poate mai drăguț. Recepția aceasta a fost o adevărată sărbătoare națională. Dl. delegat Broșu într-o cuvântare emoționantă ne storce admirația, tratând scopul și marea însemnătate ce are pentru țara noastră acest pelerinaj național. Corul a intonat Imnul regal

și Imnul papal, apoi în cursul mâncărilor servite cu un suflet cald românesc, mai multe cântece naționale și populare (Pe-al nostru steag, Trei culori, Populare din Bihor etc).

Pe Dl ministru Lugoșanu nu l-am putut saluta decât în preseara plecării noastre, nefiind D-sa acasă la Roma.

Și am plecat în dimineața zilei de Vineri 6 Oct cu multe regrete pentru Roma ce trebuia să o părăsim dar și cu mult dor de patrie și casă spre frumoasa noastră țară, urmând același drum pe care ne am dus.

Dumnezeu cel bun să le răsplătească cu daruri îmbelșugate cerești și pământești tuturor, cari au contribuit în ceva chip la închiegarea și îndeplinirea acestei procesiuni sfinte și naționale. În chip special trebuie să ne aducem aminte de I. P. S. Sa Arhiepiscopul din Oradea, *Dr. Valeriu Traian Frențiu*, care a avut să supoarte sarcina acestui pelerinaj în covârșitoarea sa parte. Le mulțumim P. SS. Lor, Înălților nostrii Ierarhi Iuliu, Alexandru (Lugoj) și Alexandru (Maramureș) pentru părinteasca lor oblaudire. Nu putem să nu ne depunem omagiile noastre la picioarele neîntrecutului nostru conducător. *Exc. Sa Mons. Dr. Ioan Coltor*, canonic metropolitan, care a știut să aranjeze atât de desăvârșit acest pelerinaj, încât n'avem cuvinte de laudă, ce să-i-le putem aduce ca recunoștință. Bunul Dumnezeu să-i răsplătească pentru tot ce ne-a făcut, căci ni le-a făcut cu o inimă, ce nu cred să mai poată avea pereche pe pământ.

Rolul Corului Catedralei române din Oradea în pelerinajul național.

Aranjatorii și în special factorul motor, *Exc. Sa Monsign. Dr. Ioan Coltor* canonic din Blaj, au avut nocoasa inspirație de-a invita la acest pelerinaj și corul Catedralei noastre, ce grație inimei largi părintești a I.

P. S. Sale Dr. Valeriu Traian Frențiu a și putut întreprinde această frumoasă călătorie. Era vorba să meargă corul întreg cu instrumentele acompaniatoare. Spesele enorme însă, ce ar fi reclamat realizarea acestui plan, au determinat pe factorii diriguitori, ca să reducă numărul coriștilor cu dirijor cu tot la 20 persoane. Un cor mic, însă select. Infrigurați ne-am pus la muncă și neîncetători în puterile noastre modeste am plecat din Oradea, cu nădejdea în ajutorul lui Dumnezeu, carele totdeauna răsplătește munca conștiințioasă prestată pentru mărirea Lui. Antrenamentul îndelungat. — de ani — siguranța în executare, inima cuprinsă de misticul și profundul înțeles al slujbei dumnezeiești, au suplinit foarte norocos numărul rămas acasă. Trebuie să fixăm din capul locului, că la strălucitele succese ale corului au contribuit foarte mult acusticele bisericilor din Apus. Încă la biserica universității din Budapesta s'a putut observa acest lucru, s'a vădit în deplinătatea sa în catedralele din Veneția, Firenze, Padova, Assisi și S. Pietro din Roma, ba chiar și în mica biserică ruteană unde zac osemintele mucenicului episcop Inocențiu Micu. Așa corul mic la număr s'a împus și din punct de vedere dinamic, uneori par'că cântau nu 18, ci 180 oameni. Întâi neîncrederea în forțele noastre, mai apoi avântul însuflețirii au făcut, ca acest mic cor să secere laurii cei mai bogăți de recunoștință și de laude excesive. Finețea nuansurilor, execuția la perfecție a pieselor studiate adânc, au stors lacrimile nu numai românești, ci și ale acelor străini, cari au avut prilejul norocos ca să asiste la producțiunile sale. Așa se explică, cum lumea, văzând grupul compact înaintând în costume naționale spre biserici, i-a urmat întâi din curiositatea ce-i oferea minunatul nostru port, apoi, fermecată de splendoarea cântărilor,

nu s'a mai putut despărți de noi. De fapt numărul total al pelerinilor n'a întrecut 126, în realitate însă pelerinajul avea aspectul somtuos de mii și mii de persoane — par'că lumea din localitate înlocuia numărul celor rămași acasă. Ca exemplu pentru reușita perfectă ne sunt dovezile grăitoare ale străinilor, cari nu s'au sfiit să-și recunoască ignoranța lor despre frumoasa noastră țară și informațiunile greșite ce le aveau despre noi Români. Au rămas gură cască. că în Oradea există Români și încă cu o cultură musicală atât de înaltă. Chiar la Budapesta ni s'a întâmplat acest lucru, unde nu voiau să ne creadă, că noi suntem corul Catedralei din Oradea. Ne-au zugrăvit vrășmași noștri, probabil, de o rasă incultă, sălbatică etc. Acum a început desmintirea pas cu pas. Pe pământul Italiei, ne-am simțit în largul nostru, ca acasă și în mod fericit am putut storce admirația fraților italieni, apoi francezi, englezi, spanioli, slavi, germani etc., cari erau și ei în pelerinaj. chiar în această vreme. La liturgiile noastre au asistat aproape toate popoarele și toate rasele pământului. Și corul, din mila lui Dumnezeu, și-a făcut datoria cu un succes indescribibil. Iată cum se exprimă cei 4000 germani veniți din Koblenz și Köln: „D-voastre știți că noi Germanii avem compoziții și coruri, ca nici un alt neam pe lume și noi suntem mândri de acest lucru; dar cele ce am auzit dela D-voastre, compoziții și executări, par pentru noi fermecătoare ca un vis, un basm. Eu am fost în Transilvania și România — în vremea războiului — dar trebuie să vă mărturisesc, că deși am stat ani acolo, n'am întrezărit progresul minunat ce l-ați putut face în acești scurți ani. Vă felicităm din inimă și am dori să vă auzim și la noi acasă, să învățăm dela D-voastre.“ Am adus acest citat pentru a vă arăta aprecierea unor muzicanți de forță —

căci era director de muzică la o înaltă instituție din Germania. Altă mărturie grăitoare și pentru noi de valoarea cea mai înaltă — să nu amintim de muzicanții de frunte din localităților unde am cântat — e glasul Părintelui nostru Pius XI, care ne-a găsit vrednici de a ne pomeni în celebrul său discurs dela audiență și a se exprima atât de măgulitor: *M'am simțit ca în raiu*. Felicitările au curs în belșug pentru dirijor, pentru coriști, pentru ansamblu, pentru soliști.

Pe lângă misiunea această artistică impunătoare, corul a mai avut darul să închiege într'un buchet nedespărțit grupul pelerinilor. Nucleul acesta mic a vrăjit în jurul său pe toți, așa că n'a putut nici vorbă să fie de colindări individuale și rătăcirii atât de proverbiale, ca în alte excursiuni. Puterea disciplinatoare a corului par'că se resimțea peste tot, nici o abatere, nici o disordine, nici un bucluc.

De aceea era — cum am spus, norocoasă ideea, de a duce corul la acest pelerinaj. Ca propagandă națională a prestat cât nu se poate gândi și aprecia, ca evlavie a adâncit spiritele și le-a ridicat în atmosfere cerești, ca forță disciplinatoare a închiegat mărunchiul românesc și l-a făcut să apară în splendoarea culturai sale. Și acum ne putem închipui, ce ar fi prestat și produs corul mare, cu întregul său ansamblu!

Și a fost foarte norocoasă ideea, de a invita chiar corul dela Oradea. Din punct de vedere național, era cea mai strașnică propagandă pentru România și cea mai plausibilă combatere a vrășmașilor țării. Din punct de vedere liturgic, iarăși era singurul cor în țară, ce putea răspunde la toate funcțiunile și serbările legate de acest pelerinaj. Poate s'ar fi găsit voci mai distinse în țară dar execuție, ansamblu, ornamentală și în general ce e inerent firei unui cor într'adevăr artistic, nu

se putea găsi nicăiri aiurea, cum ne dovedește mărturia spontană a Germanilor pomeniți.

De aceea ideea fericită a promotorilor și 'n special a Exc. Sale Dr. Ion Coltor s'a dovedit în întregime excepțional de norocoasă, operantă, pentru ce noi îl felicităm și îi dorim, ca să aranjeze cât mai des astfel de excursiuni, cu repercusiuni atât de fericite și peștioase pentru țara noastră în străinătate.

După „Vestitorul“.

**Dorim tuturor cititorilor noștri
Sărbători și Anul Nou fericit!**

PRIMA INTREPRINDERE ROMÂNEASCĂ

pentru încadrare aurire și reproduce

Icoane și Tablouri

deasemenea se execută în mod ireproșabil
metalare, bronzare și aurire de biserici pe
lângă proturi reduse.

Cluj, str. Reg. Maria No. 45.

Vis-à-Vis de palatul Patria.

În atențiunea Onor Cler.

Aduc la cunoștința tuturor d-lor preoți din Eparhia de Cluj-Gherla, că mi-am deschis

unicul salon românesc de croitorie

în Bistrița, str. Bruchental Nr. 23 (lângă Hotelul Fritsch) unde fac *reverenzi, odăjdii, prapori* etc. pentru d-nii preoți.

Cu deosebită stimă:

Ioan Mititean.

LA LIBRĂRIA DIECEZANĂ, Gherla

se află de vânzare

Cărți de rugăciuni:

Mângâierea ereștinului de Genț.
Prețul 80 Lei.

Vie împărăția Ta. — Prețul 40 Lei.

Galea Ceriului. — Prețul 30 Lei.

Asortiment bogat de tot felul de rechizite cancelariale necesare pentru Oficiile protopopești și parohiale.

— *Protocol exhibitor*, legat în pânză.

Matricola Botezaților, Cununaților, Morților, legată în pânză 280 Lei.

Protocol pentru *Rațiuni* 280 Lei.

Protocol pentru *Liturgii, predici, carte postală, protocol de ședințe* 180 Lei.

În atelierul de tâmplărie de sub direcțivă oficiului parohial din Iclod se pregătesc în execuție ireproșabilă și strict conform ritului toate obiectele bisericești, ce privesc tâmplăria, ca:

Chivote, feșnice, scrinuri, tetrapod, scaune, strane, iconostase, — după modele, și luându-se în considerare și dorințele clienților.

Chivotele cu 6 feșnice dela 1200 Lei în sus, scrinuri pentru desfacerea produselor de presă 400 Lei; în prețul stabilit întră numai costul materialului și al lucrului. — Comandele mai bine se pot face în persoană. La dorință însă se trimit informații, proiecte și fotografii și prin postă, prin

Oficiul parohial român unit din Iclod, jud. Someș.

Împodobirea bisericilor. — Atragem atențiunea Fraților preoți asupra atelierului de tâmplărie din Iclod, unde se pregătesc în mod artistic, solid și ieftin obiecte bisericești.

Facem acest lucru din motivul, că atari obiecte, — chivote, feșnice, etc. — de cele mai de multe ori se obișnușesc a se face în execuție necorespunzătoare, primitivă și scumpă. Scopul oficiului parohial, care are directiva artistic-rituală a lucrărilor, este chiar ca să stea într'ajutor Fraților preoți, cari doresc obiecte frumoase, practice și trainice cu preț moderat, cari să fie podoabă cuviincioasă altarelor și bisericilor.

Până acum s'au executat chivote, feșnice, tetrapoduri, scrin pentru desfacerea produselor de presă bună, pe seama bisericilor din Fundătura, Dârja Iclod, Iclozel, spre mulțumirea deplină a tuturor. Credem, că prin aceste șire facem un serviciu bun Fraților preoți și dăm orientare în cauza împodobirii bisericilor, care este atât de scumpă nouă tuturor.

Avem la depozit:

Părți compunătoare de Iconostas
(Ușa împărătească).

Tabernaculum (cu baldachin) dela 2000.
După mo lelul bisericei Curtea de Argeș
Amvon dela 5000 —

Tetrapod

Sfeșnic (cu 1—2. 4, 6 8.)

Cardelabre

Cruce pentru sărutat.

Toate executate în stil românesc roman și bizantin.

La firma:

S. Keresztesi

Tășnad (jud. Sălaj).

Planuitorul și constructorul iconostasului plutitor, al Catedralei episcopale din Baia-Mare.

Librăria Diecezană Gherla.

Aducem la cunoștința Prea Onoratorilor Oficii protopopești și parohiale, că avem în depozit și putem expedia toate imprimările prescrise prin veneratul ordin circular de sub Nr. 4185 1932 — pentru unificare impuse tuturor oficiilor protopopești și parohiale ale eparhiei de Cluj—Gherla.

Imprimările și prețurile lor sunt următoarele:

I.

Socoteli [cont de gestiune] coala 1, de înveliș	4 Lei
Socoteli [cont de gestiune] coala 2, venituri	3 "
Socoteli [cont de gestiune] coala 3, cheltuieli	3 "
Bugetul	4 "
Inventarul	3 "
Registrul de cassă	2 "

Exemplarul de casă (pentru oficiul parohial) din socoteli ce este un volum compactat, costă suma coalelor compactate după dorință + prețul compactării, ce face la exemplar 60—65 Lei.

Ziarul de cassă compactat asemenea face suma prețului coalelor compactate + prețul compactării, ce la exemplar face 40—45 Lei.

II.

Form. 1. Proces verbal pentru vizitația canonică a oficiului protopopesec (numai pentru trebuințele celor ce sunt delegați de Ordinariat pentru a face vizitația canonică). 2 Lei

Form. 2. Proces verbal pentru vizitația canonică a oficiului parohial (numai pentru protopopi) coala 2 Lei.

Form. 3. Informațiuni despre preoții deficienți, sau în disponibilitate, domiciliați pe teritoriul protopopiatului și despre preoții profesori sau din alte slujbe, — (numai pentru oficiile protopopești). coala 2 Lei.

Form. 4. Informațiuni despre vădulele și orfanii de preoți domiciliați

pe teritoriul protopopiatului (numai pentru oficiile protopopești), coala 2 Lei.

Form. 5. Datele statistice despre tarea parohiei, coala 4 Lei.

Form. 6. Datele statistice despre starea protopopiatului (numai pentru oficiile protopopești) coale 2 — 20 Lei

III.

Registrul funcțiunilor preoțești, coala 3 Lei.

Exemplarul compactat respectiv broșat din registrul de funcțiuni, costă din 10 coale 35 Lei, iar din 15 de coale 50 Lei.

Imprimările dorite se expediază dacă se trimite suma prețului înainte + 20 Lei pentru ambalaj și taxele de expediție, ori la dorință — și cu ramburs.

*Direcțiunea Librăriei Diecezane.***A apărut de curând!** *Cinstitul Paraclis sau Rânduiala Ca.*

nonului de mângâiere către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, cu o învățătură foarte folositoare tuturor drept credincioșilor creștini, dar mai ales pentru membrii și membrele Reuniunilor Mariane. Cu binecuvântarea Excelenței Sale Preasfințitului Domn Dr. Iuliu Hossu, Episcop român unit de Cluj-Gherla. Publicat de Părintele Canonic Dr. Victor Bojor. Broșura, publicată în seria II, pentru poporul a Bibliotecii din Cluj—Gherla, cuprinde pe 36 pagini, afară de rândniala Paraclisului, prețioase învățături pentru Reuniunile Mariane: — 1. Ce este Creștinismul? 2. Ce este Reuniunea Mariană? 3. Evlavia către Maica Domnului, 4. Indemnuri spre Reuniuni Mariane. 5. Paraclisul către Maica Domnului. 6. Indulgențe pentru Paraclis. — *Învățături practice, cari fac aceasta broșurică indispensabilă pentru orice preot, cantor sau membru în vre-o Reuniune Mariană. Se poate avea dela Librăria Diecezană Gherla, pentru prețul de 8 Lei, plus porto postal 3 Lei, trimițându-se suma înainte. Mult Onorații Domni Protopopi și Preoți, cari vor comanda, cel puțin 20 exemplare, trimițând în prealabil suma de 160 Lei, nu vor plăti porto postal.*